

2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 9. SINIFLAR TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI DERSİ 1.DÖNEM 1. YAZILI ÇALIŞMA SORULARI

Mektubu aldı. Muhsin Çelebi, Şah'ın tahtının önünden çekilince şöyle bir çevresine baktı. Oturacak bir şey yoktu. İçinden, "Beni zorla ayakta, saygı duruşunda tutmak istiyorlar galiba." dedi. Hemen sırtından Pembe İncili kaftanını çıkardı. Tahtın önüne yere serdi. Şah İsmail, vezirleri kumandanları aptallaşmışlar, şaşkınlık içinde bakıyorlardı. Sonra bu değerli kaftanın üzerine bağdaş kurdu.

- Mektubunu verdiğim büyük padişahım. Oğuz Kara Han soyundandır! Dünya yaratıldığından beri onun atalarından kimse kul olmamıştır. Hepsi padişah, hepsi hakandır. Ataları doğuştan beri hükümdar olan bir padişahın elçisi, hiçbir yabancı padişah karşısında divan durmaz.

Muhsin Çelebi sözünü bitirince izin filan istemedi, kalktı. Kapıya doğru yürüdü. Şah İsmail taş kesilmişti.. Muhsin Çelebi dışarı çıkarken, kendi gibi şaşkınlıktan donan nedimelerine:

- Şunun kaftanını veriniz! dedi.

Savaşçılardan biri koştu. Tahtın önünde serili kaftanı topladı. Türk elçisine yetişt:

- Buyurun, kaftanınızı unuttunuz.

Muhsin Çelebi durdu. Güldü. Çıktığı kapıya doğru dönerek şahın işiteceği yüksek bir sesle:

- Hayır, unutmuyorum. Onu size bırakıyorum. Sarayımızda büyük bir padişah elçisini oturtacak seccadeniz, şiltiniz yok... Hem bir Türk, yere serdiği şeyi bir daha arkasına koymaz... Bunu bilmiyor musunuz? dedi.

Yukarıda verilen hikâye ile ilgili aşağıda istenilen bilgileri karşlarına yazınız.

Metnin Türü

Bu türün Dünya ve Türk Edebiyatındaki temsilcileri

Metnin Teması

Metinde kullanılan bakış açısı

Metinde kullanılan anlatım türleri/biçimleri

Metinde kullanılan anlatım teknikleri

Metindeki yapı unsurları(Kişiler-zaman-mekân)

2 Parçadan hareketle aşağıda istenenlerden birer tane bulup karşlarına yazınız.

Tekil İsim:

Cins İsim:

Soyut İsim:

Özel İsim:

Çoğul isim:

3) Aşağıda verilen cümlelerdeki yargılar doğru ise yanlarına 'D', yanlış ise 'Y' yazınız.

( ) Türk edebiyatında bir edebi tür olarak hikâyenin ilk örnekleri Tanzimat Dönemi'nde verilmiştir.

( ) Öyküde her zaman üçüncü kişi ağzından anlatım vardır.

( ) Olay öykülerinde serim, düğüm, çözüm planına dikkat edilir.

( ) İletinin göndericiden alıcıya ulaştığı yol veya araca bağlam denir.

( ) Kanal, gönderici, ileti, bağlam, sözcükler ve alıcı iletişimin temel öğeleridir.

4) Parçada boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Bu eserle ilgili çok şey duymuştum ( ) Bizans İmparatorluğu'ndan kalma bir eser olduğunu ( ) içinde değerli fresklerin bulunduğunu, binanın yıllar önce müzeye çevrildiğini ( ) Ama bir türlü yolum düşmemişti bu tarihî anıt( )Bu anıtı ziyaret etmeyen bir tek ben mi kalmıştım şu koca İstanbul'da ( )

5) Aşağıda verilen metinde iletişimin öğelerini tespit ederek yazınız.

"Coğrafya öğretmeni Onur sınıfta ders işlerken Sena'ya bir soru sorar: "Yüzölçümü bakımından en büyük kıta hangisidir?" Sena ise ayağa kalkar ve şöyle cevap verir: "Asya kıtasıdır hocam."

Gönderici:

Alıcı:

İleti:

Kod:

Bağlam:

1. METİN	2. METİN
Kardır yağın üstümüze geceden Yağmurlu, karanlık bir düşünceden Ormanın uğultusuyla birlikte Ve dörtlü düm düm bir mavilikte Kar yağıyor üstümüze, inceden	Çapları 2-4 mmm, ağırlıkları ise yaklaşık 0,005 gram olan kar tanecikleri havanın gösterdiği direnç sebebiyle süzülerek yere inerler. Bu inme sırasında tanecikler birbirini ittiklerinden yapışmazlar. Özelliklerini koruyarak yere inerler

6) Yukarıda verilen 'kar konulu' iki metni dil ve anlatım, gerçeklikle ilişkileri ve amaçları açısından karşılaştırınız.

Dil ve Anlatım	
Gerçeklikle İlişkileri	
Amaçları	

7) Aşağıdaki cümlelerde bırakılan boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

- A. Bir dilin bilinmeyen ve takip edilemeyen bir döneminde o dilden ayrılmış koluna.....denir.
- B. Bir dilin, bilinen tarihî seyri içinde ayrılmış, ses ve şekil farklılıkları gösteren koluna.....denir.
- C. Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlam bakımından farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma diline ..... denir.
- D. Ortak dilin dışında, daha çok küçük gruplar arasında kullanılan söz ve söyleyişlerden oluşan özel dile .....denir.
- E. Bir iletişimde, iletiye verilen her türlü yanıt ..... denir.

8) Parçadan beş tane yazım yanlışı bulup bu yanlışları düzeltiniz.

Bu dialog üzerine üniversite yıllarını hatırladı. Üniversitede ders çalışırken Selim arkadaşlarına böyle takılırdı. Kim çıkarmıştı bu sözü? Kenan çıkarmıştı. Yüksek matematikten Haziran'da geçince Selimle bir olup oturma odasında çalışmaya çalışan Turgut'un baş ucundan ayrılmamışlardı. Kenan, Selim'in okulda tanıdığı ilk insandı. Turgut'un onları ilk fark ettiği gün, sıranın üzerine bir şeyler yazıyorlardı. Turgut'un canı sıkılıyordu o gün. Dersten çıkıp gitmek istiyordu. Ama onlarda ki canlılığı, kıpırdanmayı görünce keyfi yerine gelir gibi olmuştu.